

DR. VÁRNAGY PÉTER
DR. HUSZÁR ZOLTÁN

Kultúráközvetítő szakemberek képzése a Pécsi Tudományegyetemen

Történeti és szakmai összefoglaló

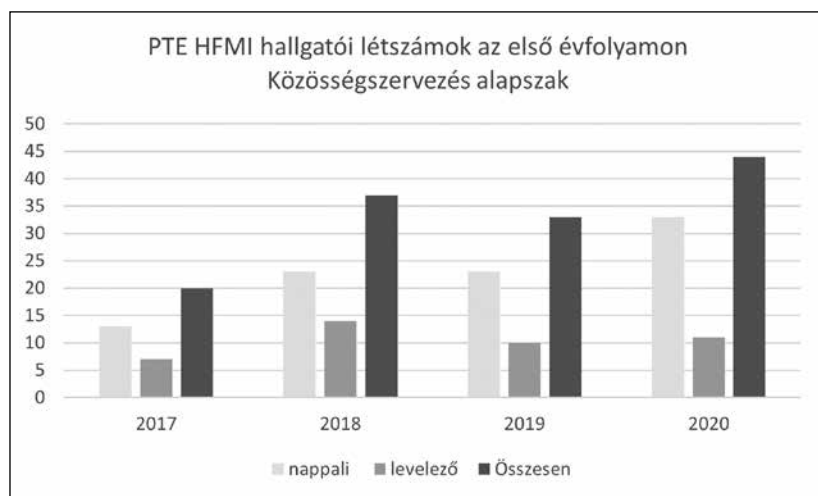
A közösségszervezés alapképzési szak úgynevezett „előzmény szakjainak” (népművelés, művelődési és felnőttképzési menedzser, művelődésszervező, andragógia – művelődésszervező szakirány stb.) mély gyökerei és jelentős hagyományai vannak a Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara Humánfejlesztési és Művelődéstudományi Intézetében (HFMI), illetve annak valamennyi jogelődjében, amelyek visszanyúlnak egészen az 1970-es évek közepéig, azaz a képzési portfólióink legújabb eleme közel fél évszázados múltra tekint vissza az intézményünkben. A több évtized alatt számos változást megértünk a képzések megnevezéseinek és tartalmi elemeinek átalakulásában. Ennek az egyik legutóbbi jelentős állomása az volt, amikor az új közösségszervezés alapszak képzési és kimeneti követelményeit, valamint a képzést indító felsőoktatási intézmények által létrehozott munkacsoport ajánlásait figyelembe

véve a 2016. év folyamán Dr. Reisz Terézia egyetemi docens – akkori szakfelelős – koordinálásával összeállítottuk a szakindítási kérelmünket, majd 2017 szeptemberében elindult a Pécsi Tudományegyetemen az első évfolyam 20 hallgatóval (13 nappali és 7 levelező tagozatos).

A szak népszerűsége töretlen, hiszen a képzésbe bekapcsolódó

hallgatóink száma fokozatosan növekedő tendenciát mutat.¹ (1. kép)

Az elmúlt években – egy-két kisebb eltéréstől eltekintve – a felvételi ponthatárok is beálltak, elsősorban a nappali tagozaton, ahol kicsivel 310 pont fölötti eredménnyel lehet bekerülni, míg a levelező képzésünkben a ponthatároknál nagyobb amplitúdójú eltérések tapasztalhatók.²

1. kép

1 Saját szerkesztésű ábra a NEPTUN Egységes Tanulmányi Rendszer adatai alapján

2 Forrás: <https://btk.pte.hu/hu/kepzesek/kozossegszervezes-alapszak> (letöltés: 2020. október 17.)

Előző évek ponthatárai	2017	2018	2019	2020
ANA ³	310-320	313	315	312
ANK	n.i.	315	n.i.	n.i.
ALA	324-335	318	318	346
ALK	n.i.	308	n.i.	280

2. kép

Pécsett a képzés valamennyi specializációja (humánfejlesztés – szakirányfelelős: Dr. Vámosi Tamás egyetemi docens, ifjúsági közösség-szervezés – szakirányfelelős: Dr. Várnagy Péter egyetemi docens, kulturális közösség-szervezés – szakirányfelelős: Dr. Minorics Tünde egyetemi adjunktus) választható, amelyre a negyedik szemeszterben kerül sor. Az eddigi két szakirányválasztás alkalmával az ifjúsági közösség-szervezésre nem mutatkozott igény, míg a másik két specializációt összeségében megközelítőleg hasonló arányban választották a hallgatók. A nappali tagozaton inkább a humánfejlesztés, míg a levelezőknél a kulturális közösség-szervezés szakirány volt a népszerűbb. (2. kép, fotó: Kóczián Zoltán)

A továbbtanulási lehetőségek mesterszakjainkon széleskörűek, így a kulturális mediáció MA, a kulturális örökség MA, az emberi erőforrás tanácsadó MA és az andragógia MA is választható.

Utóbbi két képzés angol nyelven is elérhető. Az előbbi két mesterszakhoz kapcsolódóan hazánkban egyedülálló módon választható a Hochschule Zittau/Görlitz német partnerintézményünk Kultur und Management MA képzését integráló ún. magyar-német kettős diploma képzés azok számára, akik

magas szintű német nyelvtudással rendelkeznek; német szakfelelős: Prof. Dr. Matthias Theodor Vogt, magyar szakfelelős: Dr. habil. Huszár Zoltán egyetemi docens. Az ún. Görlitz – Pécs kettős diploma program szerves része, hogy 2009-től minden páratlan évben a német partnerintézmény hallgatóinak részvételével – német tanáraik vezetésével – a PTE kultúratudományi BA és MA szakok hallgatóinak és ezen képzések oktatóinak bevonásával kulturális terepgyakorlatot szervezünk Pécsen, illetve Baranyában. A magyarországi pályázati lehetőségek finanszírozásának függvényében az elmúlt évtizedben három alkalommal magyar hallgatókkal részt tudtunk venni Görlitzben hasonló kulturális terepgyakorlatokon, ill. workshopokon. Ezek a szakmai találkozások a magyar hallgatók szakmai ismeretein kívül a német és/vagy angol nyelvtudását is erősítik.

A HFMI széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkezik, amely megközelítőleg 40 felsőoktatási intézményt jelent. Hallgatóink elsősorban az Erasmus+ program által nyújtott támogatással tudnak tanulmányokat folytatni számos

3. kép

3 Rövidítések: ANA – Alapszak Nappali tagozatos Államilag finanszírozott, ANK – Alapszak Nappali tagozatos Költségtérítéses, ALA – Alapszak Levelező tagozatos Államilag finanszírozott, ALK – Alapszak Levelező tagozatos Költségtérítéses

európai egyetemen, illetve gyakorlatot teljesíteni külföldi szervezeteknél (2-12 hónap), de jó lehetőséget nyújthat a Campus Mundi vagy Ceepus ösztöndíj is. A PTE-nek számos kétoldalú egyetemközi szerződése is van szomszédos országok felsőoktatási intézményeivel, illetve amerikai, ázsiai és európai egyetemekkel.

A HFMI-ben hallgatóink önképzésének kiváló színtere a Társadalmi Befogadás Szakkollégium. (3. kép, fotó: Kóczián Zoltán)

„... a közösségi tanulásra, csoportmunkára és a közösségfejlesztésre helyezzük a hangsúlyt. Több kisebb-nagyobb létszámú kutatási projekten dolgozunk, amelyekbe az újabb tagjaink könnyen becsatlakozhatnak, így később már lesz gyakorlatuk, ha saját kutatási projektbe kezdenek.”⁴ Ugyancsak a kutatásokba való bekapcsolódásnak a terepe lehet Intézetünk Kulturális Örökség Kutatócsoportja (vezetője: Dr. Minorics Tünde).

Nagyon sok olyan rendezvényünk (konferencia, kiállítás, kutatási projektek stb.) van, amelybe diákjaink aktívan bekapcsolódnak. A legkiválóbb hallgatóink a kutatásaik során elért tudományos eredményeiket az Intézetünk Tudásme-

5.kép

nedzsmet című online megjelenő periodikájában közölhetik.

Intézetünk számos hazai szakmai szervezettel is kapcsolatban áll. Ilyen például az a stratégiai együttműködési megállapodás, amelyet a Nemzeti Művelődési Intézet a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karával kötött 2019. november 22-én, amely alapján kooperálunk a szakmai gyakorlatok biztosítása mellett képzéseink és a hozzá kapcsolódó tananyagok fejlesztésében, tudományos kuta-

tásokban és azok eredményeinek publikálásában, egyéb projektekben (pl. hallgatóink részvétele Közösségszervező táborokban stb.). (4. kép, fotó: Kóczián Zoltán)

Kiváló kapcsolatot ápolunk más intézményekkel is, így a pécsi Janus Pannonius Múzeummal, a Határokon Túli Magyarságért Alapítvánnyal stb.

A tavalyi évben hallgatóink bekapcsolódhattak a Közösség-Tér-Település programba, amelyet a Közös Pontok Közösség-és Településfejlesztő Nonprofit Kft. valósít meg. Ennek keretében megismerkedhetnek a közösségekre alapozott településfejlesztés szemléletével, és elsajátíthatják annak gyakorlatát. „A képzési program a felsőoktatási intézményekkel szoros együttműködésben valósul meg: oktatóik képzőként, mentorként vesznek részt a KTT-ben, továbbá egyes intézmények a részvételt bizonyos mértékben beszámítják a szakmai gyakorlat kötelező óraszámába.”⁵ (5. kép, fotó: Dóri Éva)

A 2019/2020 tanév tavaszi záróvizsga időszakában „tett pontot” tanulmányaira a 2017-ben kezdő évfolyam. Az elmúlt közel három év

4. kép

4 Forrás: <https://tbsz.pte.hu/hu> (Letöltés: 2020. október 17.)

5 Forrás: <https://kozossegetertelepules.hu/rolunk/> (Letöltés: 2020. október 18.)

6. kép: Német Nemzetiségi Tájház meglátogatása a magyar-német kulturális terepgyakorlat keretében (Ófalu, 2019. május 1.)

7. kép

tapasztalatának birtokában, hallgatói jelzések és több kollégánk indítványára az új szakfelelős (Dr. Várnagy Péter) és az intézetigazgató (Dr. Huszár Zoltán) közös döntése alapján a közösségszervezés alapszak hálótervének átalakítását elsősorban a Művelődéstudományi Tanszék, illetve az intézeti társtanosok munkatársainak bevonásával elvégeztük, amelyet a BTK Kari Tanácsa 2019 júniusában támogatólag jóváhagyott. Megjegyezzük, hogy a foganatosított módosítások egy része strukturális jellegű volt, azaz a hálótervben elfoglalt helye változott, míg az új kurzusok sokkal jobban tartalmazzák a szakosodás jellemzőit, és erősebben érvényesül a gyakorlatorientáltság is, valamint a kreditszámok emelésével fordított arányban valamelyest csökkent a tantárgyak száma.

Összességében elmondható, hogy a Közösségszervezés BA szak, valamint az erre épülő MA képzések egyre inkább népszerűek a dél-dunántúli kultúrákövetítés iránt érdeklődő fiatalok, de már a szakmában dolgozó tapasztalt

munkavállalók körében is. Mindez kiegészítve a fent leírt nemzetközi kapcsolatokban rejlő lehetőségek megvalósításával korszerű, 21. századi ismeretekkel vértelmez fel hallgatóinkat a kor kulturális kihívásainak kezelése és megoldása területén. (6. kép)⁶

Magyar-német kulturális terepgyakorlatot záró hallgatói

szimpózium – Pécs, 2019. május 2. (A „Zusammenleben“ c. kulturális terepgyakorlat 2019. április 30. és május 2. között zajlott, amelynek szervezői: Prof. Dr. habil. Matthias Theodor Vogt, Hochschule Zittau/Görlitz; Dr. habil. Huszár Zoltán és Dr. habil. Várnagy Péter, PTE BTK HFMI; Dr. habil. Zádori Iván és Schmierer Réka, PTE KPVK)⁷

DR. VÁRNAGY PÉTER PhD habil. okleveles jogászként a Janus Pannonius Tudományegyetemen végzett 1992-ben, majd 2007-ben neveléstudományi PhD fokozatot szerzett és ugyanebben a tudományágban habilitált 2015-ben. A Pécsi Tudományegyetem főállású oktatója 1994 óta. Jelenleg a BTK Humán Fejlesztési és Művelődéstudományi Intézet docense, a Művelődéstudományi Tanszék vezetője. Oktatómunkája mellett folyamatosan publikál magyarul és idegen nyelven egyaránt, több szakmai és társadalmi szervezetben folytat tevékenységet. Fő kutatási területe a kultúrára és az oktatásra ható normarendszerek vizsgálata, valamint a kulturális és oktatási tevékenységek magyarországi és európai szabályozási háttere, fejlesztési lehetőségei.

DR. HUSZÁR ZOLTÁN PhD habil. magyar-történelem szakos tanár, új- és legújabbkori történelmi muzeológus. Diplomáit a (J)PTE-n és az ELTE-n, tudományos minősítéseit a PTE-n szerezte. 1983–84-ben a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságán (BMMI)/a Janus Pannonius Múzeumban (JPM) múzeumi népművelő. 1984–1990-ben a Mecseki Bányászati Múzeum muzeológusa, ill. 1989–1990 között múzeumvezetője. 1990–2006-ban a BMMI/JPM történelmi (fő)muzeológusa és 1998–2006 között megyei múzeumigazgatója. 1991-től a JPTE TK Történelem Tanszék, 1992-től a JPTE FEEFI meghívott előadója, 2006-tól a PTE FEEK adjunktusa, 2008-tól a FEEK, 2015-től a KPVK, 2018-tól a BTK egyetemi docense, ill. 2012-től – különböző szervezeti formákban – a Humán Fejlesztési és Művelődéstudományi Intézet intézetigazgatója. A Történelmi Muzeológiai Szemle és a Tudásmenedzsment folyóiratok szerkesztő bizottsági tagja.

6 Fotó forrása: https://kpvk.pte.hu/hu/galeria/kulturalis_terepgyakorlat_2019 (Letöltés: 2020. október 31.)

7 Fotó forrása: https://kpvk.pte.hu/hu/galeria/kulturalis_terepgyakorlat_2019 (Letöltés: 2020. október 31.)